Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

DANMARKS BOGTRYKKERFORENINGERS MEDDELELSER

1905 | 1. OKTOBER | No. 1

De udsendte Spørgeskemaer bedes omgaaende indsendte til de respektive Foreningers Formænd.

FORMÆNDENES OG KASSERERNES ADRESSER

KØBENHAVNS BOGTRYKKERFORENING
Formand: Bogtrykker H. LANGKJÆR, Købmagerg. 50, Tlf. 6920. Træffes Kl. 12—1.
Kasserer: Bogtrykker VALD. CARLSEN, Citygade 22. Tlf. 2325.

DANSK PROVINSBOGTRYKKERFORENING
Formand: Bogtrykker P. HANSEN, Maren Turisgade 5, Aalborg. Tlf. 322.
Kasserer: Bogtrykker LAURITZ BECH, Aarhus.

ORGANISATIONEN AF BLADUDGIVERE I PROVINSERNE
Formand og Kasserer: Redaktør REGNAR PETERSEN, Næstved. Tlf. 189.

Vort Blad har Bud til alle Sider, til Bogtrykkerne og Arbejderne, til Leverandører og Kunder. Dets Opgave er stor, og Løsningen, om den sker paa rette Maade, vil blive meget betydende for Fagets Udøvere.

Det skal nu komme an paa Medlemmerne af de tre Foreninger, om Opgaven skal løses paa tilfredsstillende Maade, eller om vi kun har faaet en Budbringer af Foreningsmeddelelser. Hvis de Spørgsmaal, som vi vil sætte paa Dagsordenen i Bladets Spalter, ikke drøftes med Interesse og modtages med Opmærksomhed, hvis ikke Medlemmerne enten kraftigt i Gerning slutter sig til den Opfattelse, Bladet gør gældende, eller ligesaa kraftigt tager til Genmæle mod den, hvis den er i Strid med deres egen Opfattelse, vil Bladet aldrig komme til at indtage den Stilling, som tilsigtes. Ethvert Medlem af Foreningerne maa føle sig knyttet til Redaktionen, og ethvert af deres Bidrag maa udtrykke Ønsket om Sammenhold og Udvikling af Kollegialitetsfølelse, som er det eneste anvendelige Vaaben, der er blevet tilbage for vort ret mishandlede Fag.

Naar man kaster et Blik ud over den Kampplads, til hvilken Bogtrykkere, Leverandører og Typografer i skøn Forening har omdannet det danske Boghaandværk, overvældes man næsten af den Opgave, vort Blad naturligt maa stille sig.

Men hvor stor og vanskelig Opgaven er, den maa dog løses, hvis ikke vort Fag skal ende i den reneste Ynkelighed. Der er snart sagt ikke et anstændigt Udbytte-givende Foretagende, som ikke vandrer fra Dør til Dør og paa den Maade schakres saa langt ned, at en Bogtrykker, som stiller almindelige menneskelige Krav for Tilværelsen, ikke tør afsé den Tid, det koster at kalkulere et saadant Stykke Arbejde; og der er jo næsten ingen Grænse for de Bedriftsarter, som mener, at ogsaa Bogtryksudførelse er en naturlig Gren af Virksomheden, — Boghandlere, Papirhandlere, Reproduktionsanstalter, Annonce-Bureauer, Folk med Penge og Folk med kun en Mappe.

At Bogtrykkerforeningerne med Virkning kan gribe ind i disse for vort Fag unaturlige Forhold, er ganske sikkert, men det maa gøres, hvad der ikke ofte nok kan gentages, under den Fane, hvis Mærke er Sammenhold, Kollegialitet, og at der under den Fane kan opnaas Resultater, har man jo i Ny og Næ haft smukke Exempler paa.

Den Skade, vore Leverandører tilføjer os, — ja hvilket Utal af Exempler nævnes der ikke paa vore Møder og Mand og Mand imellem —; men lad os faa Exemplerne frem til Behandling her i Bladet, og det skal vise sig, at vi er i Stand til at imødegaa Overgreb.

Det gamle Ordsprog: „Enighed gør stærk“ har aldrig talt sandere, end naar det anvendes i vor, den usunde Konkurrences og Overproduktionens, Tid.

Det vil maaske indvendes, at netop dette er udtalt saa ofte, saa det for mange kun er som en Lyd, der har vanet sig ind i deres Bevidsthed, men af hvilken man ikke kan vente, at der nogensinde vil gro gavnende Handling.

Men til Handling skal der spores gennem Bladets Spalter. Atter og atter vil vi gentage det: Vort Fag, som vi har viet vore Kræfter, er vor fælles

Sag; om der skal udrettes noget gavnligt i denne Sag, bør vi staa samlet. En Gang naar vi da ved fælles Hjælp saa vidt, at Kollegialitetsfølelsen er det uskrevne Motto for vore Virksomheder, gaar som den røde Traad gennem vore Handlinger og binder os sammen i det store Fællesmaal: Bogtrykfagets Fremgang.

Men har vi noget at vinde i vort indbyrdes Forhold overfor Kunder og Leverandører, saa er Gevinsten heller ikke ringe, naar vi ser paa vort Forhold til Arbejderne.

Hvilket Vrængebillede er der ikke opstaaet igennem de Meddelelser, der nu og da har fundet Vej til den større Kreds. Aldrig er der gjort et alvorligt Forsøg paa at give Arbejderne andet Billede af en Principal end et Udbytte-slugende Uhyre. At bevise hvor langt fra det faktiske Forhold dette Billede afviger, skal være en af vort Blads Opgaver.

Naar vi derfor udsender Bladet til *alle* typografiske Arbejdere, saa sker det i det Haab, at de vil modtage det med Interesse og igennem det læse sig til den Opfattelse, som desværre har ondt ved at trænge igennem ad anden Vej, at naar vi Principaler modsætter os deres Fordringer, saa er dette ikke et Udslag af Tilbøjelighed til at hindre dem i deres naturlige og sunde Bestræbelser for at opnaa bedre Kaar, men fordi vi ifølge Forholdets Natur *maa* være deres Modstandere. Forhaabentlig vil vort Blad bidrage til at fæstne og styrke den Opfattelse, at selv om vi ofte maa være af modsat Mening, saa arbejder vi dog i Fællesskab paa det, der for enhver Fagets Udøver bør gaa fremfor alt andet og overskygge alle personlige Interesser, nemlig *Fagets Interesse.*

SOM Formand for „Organisationen af Bladudgivere i Provinserne" beder jeg Organisationens Medlemmer tage vel imod dette ny Fagblad og flittigt benytte det — i Overensstemmelse med det foran udviklede Program.

Bladet kan faa stor Betydning for en rolig og sund Udvikling af vort Fags forskellige Forhold, naar det bliver fyldigt og retteligen brugt.

Maatte vort ny Blad derfor falde i god Jord, saa det kan skyde op til et stort og kraftigt Træ, vi kan faa Glæde og Gavn af.

Næstved, d. 21. September 1905.

REGNAR PETERSEN.

Ved Udarbejdelsen af Arbejdslisterne bedes erindret, at Forretningens Indehaver eller Bestyrer opføres = 1 Svend.

Af **Københavns Bogtrykkerforenings Love:**

§ 5. Det er ethvert Medlems Pligt at undgaa al ufin Konkurrence og at holde Foreningen bekendt med usolide Betalere. Det skal i det hele betragtes som et Medlems første Pligt at virke for godt Samarbejde mellem Foreningens Medlemmer.

§ 6. Intet Medlem maa paa egen Haand underhandle eller træffe Overenskomst med Arbejdernes Organisationer om Arbejds- eller Lønforhold.

Af **Arbejdsgiverforeningens Love:**

Anmærkning 2: Det bemærkes endvidere, at det er i Overensstemmelse med Arbejdsgiverforeningens Formaal og skal betragtes som Pligt for ethvert Medlem at give Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen og andre kollegiale Forretninger Fortrinet ved Samarbejde samt ved Udførelse af Arbejde og Levering af Materialier, og skal det betragtes som en Æressag at holde sig dette efterrettelig.

VOLDGIFT

VI staar overfor en Revision af Tarifen, og der er da et Afsnit af den, som det forekommer mig nyttigt i god Tid at bringe til offentlig Omtale. Dette kan vel ske med hver enkelt Del af Tarifen; men medens Udbyttet af en saadan Drøftelse vel i de fleste Tilfælde vil blive negativt, synes det mig, at Spørgsmaalet om Rettens Udøvelse under Tarifperioden dels er saa vigtigt, at det fortjener en omhyggelig Drøftelse, og dels er et saa nevtralt Spørgsmaal, at baade Arbejdsgivere og Arbejdere uden Paavirkning af deres Tanker om, hvad Tarifen ellers bør indeholde, maa kunne deltage i Drøftelsen af det og ved denne stræbe at opnaa en Afgørelse af Spørgsmaalet, der, i saa høj Grad som muligt, beskytter den ved Tarifens øvrige Afsnit fastslaaede Ret og de under Tarifen arbejdende Parters Interesser.

I al Almindelighed kan det vel siges, at det vilde være smukt og godt, om al opstaaende Strid, saavel mellem Samfundene indbyrdes, som mellem Individer indenfor Samfundene, kunde afgøres ved Voldgift og uden at føre til Kamp, hvad enten denne nu kaldes Krig, Strejke, Lock-out eller simpelthen Slagsmaal. En vidt fremskreden Kultur vil formodentlig engang naa saa vidt; men foreløbig taarner der sig en Masse praktiske Vanskeligheder op, der forhindrer Menneskeheden i at naa til den samme Erkendelse i det store, som den dog forlængst har naaet i det smaa, nemlig at Slagsmaal aldeles ikke afgør, hvem der havde Ret, men ifølge sin Natur kun kan afgøre, hvem der var den stærkeste i det givne Øjeblik og derved fremtvinge en Slags Afgørelse, der dog i sig selv bærer Spiren til ny, bitter Strid.

Vort Fag kender dette Forhold særdeles vel og har i mange Maader lidt derunder; det synes da ogsaa, som om Voldgiftstanken har ret stærkt Raaderum blandt Fagets Udøvere, ialfald er det en Mængde Sager, der i de senere Aar er bleven henvist til den bestaaende Voldgiftsrets Afgørelse.

Desværre har Retten ikke været i Stand til at løse sin Opgave saadan, at den derved har øget Tilliden til Voldgiftsafgørelser i Almindelighed. Dette kan ingenlunde rettes som Bebrejdelse mod de Mænd, der i de vekslende Tider har været Medlemmer af denne Ret; Grunden maa efter min Mening søges deri, at Rettens Sammensætning og Virkemaade, der jo er fastslaaet ved Tarifens Bestemmelser desangaaende, er en saadan, at retfærdige — eller tilnærmelsesvis retfærdige — Domme, i alle vanskeligere Sager, er uopnaaelige.

Rettens Fremgangsmaade er som bekendt den, at en indanket Sag sendes til Erklæring af Parterne, og naar disse, hver i et eller to Indlæg, har udtalt sig om den, holder Retten Møde, hvad der vil sige, at 4 Principaler og 4 Arbejdere, ɔ: 4 Repræsentanter for hver af Parterne, tager Sagen op til Diskussion. Foreligger der nu et *rent* og *klart* Brud paa Tarifen, vil der være (og det har ogsaa vist sig) en Mulighed for en Afgørelse af Sagen paa denne Maade. Men det er ikke de rene og klare Tarifbrud, der danner Flertallet af Sagerne — heldigvis. De Sager, der har mest Betydning for Fagets Ro i Tarifperioden, er netop de, der opstaar ved Parternes forskellige Fortolkning af Tarifens Bestemmelser, og disse Sager er det ganske umuligt at faa afgjort af vor nuværende Voldgiftsret, thi den forskellige Fortolkning bunder netop i Fortolkernes forskellige Grundsyn paa Forholdet mellem Arbejdsgiver og Arbejder og deres forskellige Interesse i, at en Tarifbestemmelse fortolkes til den ene eller den anden Side. Og Behandlingen i Retten bliver da i saadanne Tilfælde naturligvis ikke andet end en Gentagelse af de Forhandlinger, der alt har været ført mellem Parterne, før Sagen kom for Retten. Sagen gaar da til Afgørelse af en Jurist (Opmanden), der aldrig har set den før og derfor skal have god Tid til at sætte sig ind i den, hvad der, efter denne Tids Forløb, vil lykkes ham, hvis det er et rent juridisk Spørgsmaal eller et Spørgsmaal, der ved juridisk Behændighed kan løses. Men i en Mængde Tilfælde — og det ikke i de mindst vigtige — fordrer Paakendelsen et indgaaende Kendskab til Faget, som Juristen ikke har og ikke kan erhverve sig, hvorfor Afsigelsen af Dommen enten helt udebliver*) eller falder saadan ud, at ingen af Parterne føler sig tilfredsstillet derved.

Jeg har ved disse Udtalelser set bort fra, at Opmanden ogsaa kan tænkes — hvis han er en „offentlig Personlighed" — at føle sig afhængig af den ene af Parterne, og at hans Dom mulig kunde paavirkes heraf, bevidst eller ubevidst; thi jeg er klar over, at man overhovedet ikke finder saa fritstillet en Mand til Opmand, at sligt ej kunde *tænkes* om ham; men hvis man ikke stolede paa, at han ved sine Domsafsigelser vilde gøre, hvad der stod i hans Magt for at sætte sig ud over saadanne Hensyn, vilde man jo ikke fra nogen af Siderne stemme paa ham som Opmand.

Den nuværende Voldgiftsordnings Fejl bestaar da efter min Mening deri, kort refereret, at den fagligt sammensatte Ret, netop ved sin Sammensætning, sættes ud af Stand til at dømme om de mest indviklede faglige og økonomiske Spørgsmaal og at en stor Mængde Sager derfor gaar til Afgørelse af Opmanden, som derved overbebyrdes ganske urimeligt, og endelig, at Faget ingen Midler har til at fremtvinge Domsafsigelse af Opmanden, men denne i Aar og Dag kan lade Sager af stor Betydning for Faget ligge upaakendte hen.

Disse Forhold er det, som jeg mener, vi maa søge i Fællesskab at faa ændrede paa en saadan Maade, at vi i den kommende Tarifperiode, der formodentlig begynder 1. Januar 1906, kan føle os trygge for, at de Tvivls- og Stridsspørgsmaal, der i Tarifperioden maatte opstaa rundt om paa Trykkerierne, kan henvises til Afgørelse ved en Ret, som er i Stand til hurtigt og paalideligt at træffe Afgørelser, der deler Sol og Vind lige til alle Sider og er i Besiddelse af Myndighed nok til virkelig Afgørelse, grundet paa Fagkundskab og Tillid. — Thi jeg mener, at vi, ogsaa for vor egen Opdragelses Skyld, skal forlene vor Voldgiftsret med saa megen Myndighed, at dens Medlemmer derigennem i stedse højere Grad skal føle sig forpligtede til i Voldgiftsarbejdet at yde det bedste og ærligste, deres Evner formaar. Det bør blive saaledes, at Voldgiftsretten bliver en Institution, som alle Fagets Udøvere med Respekt ser op til, og hvis Dom, naar den paakaldes, med Spænding imødeses af os alle.

Den ideelle Ordning vilde efter min Mening være den, at Voldgiftsretten bestod af én eneste ærlig, dygtig og overlegen Fagmand — men da det sagtens afgjort er en Umulighed at udpege én, der vil kunne samle den dertil fornødne Tillid om sin Person og paatage sig det dermed forbundne Ansvar, er det vel bedst at søge efter mere indviklede Metoder til at fremskaffe de paagældende Afgørelser! Jeg kunde tænke mig følgende Fremgangsmaade: Sagen indankes for en Domstol, bestaaende af 3 Principaler, valgte af Principalerne, og 3 Arbejdere, valgte af Arbejderne, samt 2 Mænd udenfor Faget, af hvilke i hvert Fald den ene burde være Jurist; disse to skulde vælges af de 6 andre og være de egentlig dømmende, medens de 6 nærmest blev Prokuratorer, der plæderede Sagen for de to, som, naar de havde faaet Sagen tilstrækkelig klargjort, afsagde Dommen.

Kunde de to ikke blive enige om en Dom, maatte de plædere Sagen for en af dem selv valgt Tredjemand, der altsaa var den endeligt afgørende. — Jeg

*) Til Belysning af denne Udtalelse skal jeg anføre, at der for Øjeblikket beror ikke mindre end 12 Sager hos Opmændene, deraf de to hos Hr. Herredsfoged Juhl, der for ca. $1^1/_2$ Aar siden trak sig tilbage fra Hvervet, men dog beholdt disse to Sager, som han altsaa endnu ikke har faaet Bugt med — og 10 hos Hr. Overretssagfører Lachmann, der modtog den ældste af disse Sager i Juni Maaned 1904. Forf. Anm.

føler mig overbevist om, at der meget sjældent vilde blive Brug for denne Tredjemand; men skete det endelig, kan der næppe være Tvivl om, at Sagen, ved denne gennemførte mundtlige Procedure, inden hans Tilkaldelse vilde være klargjort saadan, at hans Afgørelse kun vilde komme til at angaa et eller andet særlig vanskeligt eller principielt Spørgsmaal. Medens de to Mænd maatte være lønnede, vilde den omtalte Tredjemand utvivlsomt kunne søges saa højt oppe, at Spørgsmaalet om Løn for hans Vedkommende maatte falde bort.

Jeg tror, at en saadan Domstol vilde indeholde en ret god Betryggelse for en retfærdig og uhildet Dom, og at man ikke behøvede at være bange for at give den en endogsaa vidtgaaende Myndighed og Afgørelsesret. Noget andet er, at mange maaske vil anse den for altfor indviklet og pretentiøs og forlange noget simplere.

Men et er givet: vi maa have noget andet og bedre, end vi hidtil har haft, og det heldigste vilde være, om dette Spørgsmaal kunde blive afgjort i saa god Tid, at dets grundige Behandling ikke skal blive forhindret ved, at den skal finde Sted i den ellevte Time, hvor Spørgsmaalet om 1 Øre mere eller mindre pr. 1000 Bogstaver let synes Parterne vigtigere end alt andet.

VILH. C. BERG.

„SIC VOLO, SIC JUBEO, STAT PRO RATIONE VOLUNTAS“

er et gammelt latinsk Udtryk, der paa Dansk kan oversættes omtrent saaledes — „nu har jeg sagt, hvorledes det skal være, og saa kan I andre holde jeres dertil indrettede Mund!“

Det var vist en gammel romersk Feltherre eller Kejser, der opfandt Ordet, det er vore Fagforeningsformænd, der har adopteret det. Naar *de* har sagt, hvorledes det skal være, saa har vi andre ikke noget at skulle have sagt!

Hvis vi da finder os i det — men det er det, jeg ikke synes, vi skal.

Er der noget i vor Bedrift, der ikke passer os, noget som Typograferne fordrer, og som ikke forekommer os i Overensstemmelse med Tarifen eller den sunde Fornuft, ja saa maa vi enten finde os i det — hvilket er dumt, eller gaa til Voldgiften, hvilket i al Fald er lidt klogere.

Anderledes med Fagforeningsformændene.

Forekommer der noget i et Trykkeri, som de ikke synes om — selv om det er i fuld Overensstemmelse med Tarif og sund Fornuft — skulde man ogsaa tro, at de havde Valget mellem at finde sig deri eller gaa til Voldgiftsretten — men nej, de vælger en tredje Udvej, de *forbyder* Typograferne — ganske simpelt: *forbyder* at gøre det. „*Sic volo* — hold K . . .!!“

Det er ikke saa ganske lidt, der mellem Aar og Dag „forbydes“ Typograferne af deres „Organisation“, men det er ikke altid lige let at paavise det. Undertiden sker det indirekte — man siger f. Ex. „Vi forbyder jer ikke at gøre det eller det — men vi føler os overbevist om, at ingen ærekær Arbejder vil gøre det.“ Herpaa kan Forf. af disse Linjer paavise bestemt Exempel fra i Aar.

Mindre let er det at paavise — hvad vi jo alle er overbevist om, sker til Stadighed, — at der, stik imod Lockout- Overenskomsten, betydes Typograferne, at de for fast Løn ikke maa udføre saa meget Arbejde, som det falder dem naturligt at gøre.

Men foruden alle disse „gedulgte“ Forbud nægter Formændene sig ikke den Fornøjelse aabenlyst at forbyde — paa Steder, hvor de mangler al Ret dertil —, der foreligger i disse Dage et nyt Exempel herpaa.

I et Trykkeri arbejder en Maskinmester ved en Rotationsmaskine — ikke Avismaskine. Da der ikke er Arbejde til Maskinen, beordres han til at arbejde ved en Hurtigpresse, men nægter at gøre det, „fordi Formanden, Hr. Lauritz Jensen, har forbudt ham det“.

Maskinmesteren er sikkert i god Tro, for ham staar det som givet, at hvad Formanden forbyder ham, *kan* kan ikke gøre, hvad han befaler ham, *skal* han gøre.

Jeg tror egentlig ogsaa, at Formanden er i god Tro, det gaar ham som en sølle Landpolitibetjent, der faar en Slags Højhedsvanvid, naar han faar en guldtresset Kasket paa, han tror, han er Vorherre eller i al Fald en af Keruberne med Flammesværdet, der sættes paa Vagt ved Paradiset. Han bestemmer, hvem der maa gaa og komme, sidde og staa.

Men faar han Guldtressen af Hovedet, er han igen den skikkelige Lars Persen.

Bliver Hr. Lauritz Jensen af med *sin* Guldtresse, bliver han sikkert ogsaa en rar og god Mand, som de fleste af vore Typografer er — naar man har dem paa Tomandshaand. Men med Guldtresse paa er han ikke til at tale med, han har sagt sit: „*Sic jubeo*“ o. s. v.

Der er for os ikke andet end at gaa til Voldgift — og den Vej vandrer denne Sag jo ogsaa, og forhaabentlig vil der blive forlangt en klækkelig Erstatning.

Eller — — — der falder mig noget ind, og jeg kan *nu* slet ikke forstaa, at det ikke er faldet mig ind før: skulde der ikke være en ganske anden Vej at gaa? Er det, som den ærede Landpolitibetjent har fundet paa, egentlig ikke ganske simpelt en strafbar Handling?

Hvis jeg benytter min Indflydelse — den Magt, som ligger i min Guldtresse — til at forhindre en hæderlig Mand i at gøre sin Pligt og faar ham til at skade en Trediemand, gør jeg mig saa ikke skyldig i en strafbar Handling? Jeg skulde næsten tro det — — var det egentlig ikke Forsøg værd at spørge Domstolene?

Dette at gaa til Domstolene eller Politiet, er ellers ikke noget der tiltaler mig — det ligger mig

meget nærmere at tale Folk tilrette, se at blive enig med dem paa venskabelig Maade — men saalænge de ærede Fagformænd puster sig op som kalkunske Haner og udstøder deres: *Sic volo* o. s. v. saa faar vi ikke Fred, og det er Synd for os og for Typograferne og for Landpolitibetjentene, for, som sagt, de kan ogsaa være rare Mennesker, naar de faar den dumme Kasket *af* og lidt fornuftigt *paa* Hovedet.

Jeg overgiver disse Betragtninger til rette Vedkommendes velvillige Overvejelse.

Ærbødigst

HENRIKSEN.

UNIVERSALLINIE

LIGESOM der for omtrent 25 Aar siden i Tyskland stod en vældig Strid om Højden paa vort Skriftmateriale, indtil det endelig lykkedes den for nylig afdøde Herman Berthold efter en haardnakket Kamp med sine Kolleger Skriftstøberne at faa en Normalhøjde fastslaaet — saaledes staar der ogsaa for Øjeblikket dernede en lignende Strid, som denne Gang drejer sig om Skriftbilledets Fodlinie.

Nærværende Blad skal senere komme nærmere ind paa dette for os interessante Emne, hvorfor der nu kun ganske kort skal gøres Rede for, hvad en Universallinie, som den kaldes, betyder.

Hidtil har det været saaledes, at ikke alene Skrifterne af den samme Grad ikke holdt den samme Fodlinie, naar de blev stillede sammen, saaledes at Kursiv, halvfede og fede Skrifter hoppede og dansede i Brødskriften, hvis man anvendte dem til at fremhæve med, men ogsaa Skrifter af forskellige Grader var det ikke muligt med sædvanligt systematisk Udslutningsmateriale at faa til at holde Linie — man maatte meget ofte anvende Papirunderlægning, hvis man vilde have nøjagtigt Arbejde. Ja, i Akcidenser var det ofte umuligt at faa en punkteret Messinglinie til at holde Linie med Skriften uden at anvende Papir, for ikke at tale om, at den i de senere Aar mere og mere benyttede Anvendelse af Skrifter af forskellige Grader som Kapitæler næsten var ganske udelukket.

Schelter & Giesecke havde i flere Aar gennemført, at Skrifter af de forskellige Grader indenfor den samme Karakter holdt Linie ved Hjælp af systematisk Underlægning, men et virkeligt gennemført System fandtes ikke, og stadig var man ulykkelig, naar man vilde anvende Skrifter fra forskellige Støbere i den samme Linie.

Der er, saa længe jeg kan huske, blevet klaget til Skriftstøberierne over dette Forhold, men uden Resultat indtil Genzsch & Heyse for nogle Aar siden gik i Gang med at skabe en Normallinie, d. v. s. Foden paa de forskellige Skrifter af den samme Grad skulde holde Linie, og endvidere skulde de forskellige Grader holde Linie ved Hjælp af systematisk Underlægning, og Fodlinien skulde endvidere holde Linie med en $^1/_4$ Petit fin Messinglinie med $^1/_4$ Punkts Billede. Paa Grund af forskellige praktiske Vanskeligheder, som det her vil være for vidtløftigt at komme ind paa, blev dette Grundlag forandret til $^1/_5$ Punkts Billede, hvilket imidlertid er uden Betydning for os Bogtrykkere.

Denne gode Ide blev paa et Bogtrykkermøde i Leipzig accepteret som udmærket, men faldt ned som en Bombe blandt Skriftstøberne, som saa deres store Lager af usystematiske Skrifter gjort modent til Smeltekedlen, og paa et Møde i Strasburg afviste Skriftstøberne Bogtrykkernes Erklæring med den overlegne Udtalelse, at de fleste Bogtrykkere ikke havde Begreb om Sagens Vanskelighed og maatte overlade det til Skriftstøberne selv at ordne en saadan Revolution.

Det viste sig imidlertid umuligt for Skriftstøberne at blive enige, saameget mindre som Genzsch & Heyse holdt fast ved deres $^1/_4$ Petit Linie som Grundlag for Systemet, medens de andre ønskede andre Systemer anvendt til Fastsættelse af Fodlinien.

Dette er i Korthed Gangen i Striden, som endnu er staaende, og hvori der er ofret en Masse Ord og Blæk — men for os Bogtrykkere er der kun en Mening om, at vi maa ønske, at det maa lykkes Genzsch & Heyse at gennemføre deres $^1/_4$ Petit Linie som Maal, saa meget mere som dette Maal er saa praktisk, at det er muligt for enhver Bogtrykker ved Hjælp deraf selv at undersøge, om de leverede Skrifter er støbte paa den praktiske Universallinie eller ej.

— — —

I sidste Øjeblik indløber fra Leipzig Meddelelse om, at en nedsat Kommision med Direktør for Reichsdruckerei, Dr. Fromm, som Formand har endelig vedtaget Genzsch & Heyses Forslag under Navn af „Deutsche Normal-Schriftlinie", og Spørgsmaalet foreligger altsaa nu løst paa en for os heldig Maade.

M. T.

PAPIRHANDLERFIRMAET L. LEVISON JUNR. har vist Bogtrykkerforeningerne den Opmærksomhed at levere Papiret til vort Blad til en meget billig Pris.

VED Raadhusfesten den 12. September var „Københavns Bogtrykkerforening" repræsenteret af d'Hrr. *H. Langkjær, M. A. Hannover* og *Martius Truelsen.*

REKLAME-BUREAUET har i den senere Tid reklameret med sit nyindrettede Trykkeri. De mange Forespørgere, som i den Anledning har indfundet sig hos os, kan vi meddele, at Reklame-Bureauet og Hertz's Bogtrykkeri er identiske.

UGEBLADET „Hver 8. Dag" har atter skiftet Bogtrykker. Kihls Bogtrykkeri har maattet afgive Foretagendet til Hoffmanns Bogtrykkeri. — Hvis der nu atter er tjent Penge paa dette Foretagende, saa er det temmelig sikkert ikke Bogtrykkerne, der har tjent dem.

DET forlyder, at det nyoprettede Gyldendalske Forlagstrykkeri ikke nøjes med eget Arbejde, men er begyndt at tage Del i den almindelige Konkurrence om Privatarbejde; det forlyder endvidere, at „Københavns Bogtrykkerforening" har faaet Opfordring fra en Kreds af dens Medlemmer til at rette en Forespørgsel til Forlaget desangaaende.

I Dagbladet „København" for 15. September giver Hr. *Herman Bang* sin berettigede Indignation Luft i Anledning af, at danske Prospektkort, Skjorter o. l. bliver leveret os fra tyske Firmaer, og han spørger forbavset, om det er Mangel paa Foretagsomhed hos danske Firmaer, der bevirker dette Forhold. Vi overlader til de interesserede at svare Hr. Bang herpaa; men vi benytter Lejligheden til at sige Hr. Bang, at naar han om Søndagen tager sin Salmebog frem, saa tager han i ni af ti Tilfælde et Stykke tysk Indbinding i sin Haand, og naar han senere paa Dagen vil hvile sig med at blade lidt i den klassiske danske Litteratur, som den nu leveres os i smaa ugentlige Sendinger, saa tager han atter et Stykke Udland i Haanden; inden ret længe vil Hr. Bang maaske opleve at se sine egne Værker fixt udstyrede fra et udenlandsk Trykkeri. Men det er ikke, fordi vi danske Bogtrykkere er mindre foretagsomme; det er fordi vi er „beskyttede" ved Toldloven.

DER er i den sidste Tid fremkommet en Del Dagbladsartikler i Anledning af det nyoprettede Frihavnstrykkeri, og de Oplysninger om vor uheldige Toldlov, som i Forbindelse hermed er kommen til Offentlighedens Kundskab, har bevirket, at bekendte Frihandelsmænd har henvendt sig til „Københavns Bogtrykkerforening" med Forslag til en Aktion mod den bestaaende Lovgivning.

GENERALFORSAMLINGER OG MØDER

Organisationen af Bladudgivere i Provinserne holdt Onsdag den 20. September en ekstraordinær Generalforsamling i København for at forhandle om Stillingen til den af Dansk Typograf Forbund opsagte Tarif for Provinserne. Efter et Par Timers Forhandling vedtoges det at meddele Dansk Typograf Forbund, at Organisationen er rede til at forny den bestaaende Tarif samt at anmode Dansk Typograf Forbund om, senest inden den 15. Oktober, at fremsende de Ændringer, som den eventuelt maatte ønske i Tarifen.

Uagtet der var ca. 50 Medlemmer til Stede, var der mærkeligt nok kun én Højrebladsudgiver fra Fyn og én Højrebladsudgiver fra Jylland til Stede, hvorfor det vedtoges at udsætte Valget af Bestyrelsesmedlemmer i Stedet for afdøde Vogel Jørgensen og den til København bortrejste Povl Hertz til næste Generalforsamling, for at de vedkommende Højrebladsudgivere kan faa Lejlighed til at forhandle om Forslag til Nyvalg.

Enstemmigt sluttede Medlemmerne sig til Forslaget om Udgivelsen af det ny Medlemsblad, fælles for Københavns Bogtrykkerforening, Dansk Provinsbogtrykkerforening og Organisationen af Bladudgivere i Provinserne.

Københavns Bogtrykkerforenings aarlige Generalforsamling afholdes Fredag den 20. Oktober i Haandværkerforeningen. Det i Cirkulære af 20. September berammede almindelige Maanedsmøde afholdes i Forbindelse med Generalforsamlingen, og de eventuelle Diskussionsemner behandles indenfor Dagsordenen.

MEDLEMSFORTEGNELSE

1. OKTOBER 1905

KØBENHAVNS BOGTRYKKERFORENING

CARL ALLER, Blaagaardsgade 32. Telef 950.
AUG. ANDERSEN, (Lauritz Andersen og Julius Ulrich), Skindergade 3. Telef. 5471.
AXELHOLMS BOGTRYKKERI (Axelholm og Th. Mortensen), Studiestræde 24. Telef. 6560.
FR. BAGGES KGL. HOF-BOGTRYKKERI, (Fr. Bagge), Gothersgade 14. Telef. 40.
BERLINGSKE TIDENDE (Justitsraad A. L. H. Haugaard), Pilestræde 34. Telef. 6571 & 1789.
CHR. BIRCHS BOGTRYKKERI, (Fru Anna Birch), Gothersgade 48. Telef. 4426.
JOHAN BJØRNBAK, St. Kongensgade 31. Telef. 3693.
CHR. I. CATO, Nytorv 3. Telef. 4328.
CENTRALTRYKKERIET (Inspektør C. Ferslew), Overgade n. Vandet 17. Telef. 1725.
W. J. CHRISTENSEN, Pustervig 4. Telef. 1982.
FRANTZ CHRISTTREU, Niels Hemmingsensgade 32. Telef. 4421.
CITYTRYKKERIET (Kancelliraad Laur. Madsen & Vald. Carlsen), Citygade 22. Telef. 2325.
DANSK PAPIRVAREFABRIK A/S, Nyhavn 31. Telef. 270.
FR. DREYER, Justitsraad, *R**. (Æresmedlem), Frederiksberg Allé 49. Telef. 18,413.
ENEVOLDSEN & ANDERSEN (P. Enevoldsen og C. F. Andersen), Rosenborggade 17.
K. ERIKSEN, Prins Jørgensgade 5. Telef. 16,119.
EXPRESTRYKKERIET (L. D. Petersen), Walkendorffsgade 22. Telef. 995.
C. FERSLEWS AVISTRYKKERIER, (P. W. Larsen), Ved Stranden 18. Telef. 3864.
DET GRAFISKE INSTITUT, (Nic. Cohen, Charles Leisner og F. J. Nielsen-Kolding), Brolæggerstræde 11. Telef. 2514.
GRÆBES Bogtrykkeri (C. Græbe), Studiestræde 19. Telef. 1012.
K. A. HAGLUND, Sct. Pederstræde 18.
M. HASTRUP, Rolighedsvej 11.
HELLERUP BOGTRYKKERI (Joh. Henriksen), Strandvejen 147. Telef. Hellerup 334.
A. W. HENNINGSENS BOGTRYKKERI, Gothersgade 81. Telef. 885.

HERDAHLS BOGTRYKKERI (N. C. Herdahl), Pilestr. 52. Telef. 4743.
HERTZ'S BOGTRYKKERI, Kongens Nytorv 8. Telef. 1387.
DET HOFFENSBERGSKE ETABLISSEMENT, (C. D. Scherfig), Kjøbmagergade 44. Telef. 61.
HOFFMANNS BOGTRYKKERI (Frk. Eja Lange), Admiralgade 24. Telef. 5199.
BRØDR. HORNUM, (Chr. F. J. Hornum), Vestergade 10.
ALEXANDER JENSEN, Knabrostræde 6.
C. C. JENSEN, Kjøbmagergade 28. Telef. 5190.
C. JUSTESEN, Vesterbrogade 18. Telef. 26,511.
AAGE JØRGENSEN, Larsbjørnstræde 5. Telef. 6808.
J. JØRGENSEN & CO. (M. A. Hannover), Nørregade 33. Telef. 3353.
L. A. JØRGENSEN, (Fru Emma Jørgensen), Rosengaarden 13. Telef. 17,502.
LUDV. JØRGENSENS BOGTRYKKERI, (Fru Alberta Jørgensen), Amagertorv 10. Telef. 3816.
KELLERS BOGTRYKKERI, Vingaardstræde 6. Telef. 4258.
KIHLS BOGTRYKKERI (C. J. Kihl og A. E. Kihl), Graabrødretorv 8. Telef. 3685.
FR. G. KNUDTZONS BOGTRYKKERI (Oscar Enevoldsen), Ny Toldbodgade 11. Telef. 83.
„KØBENHAVN" (Redaktør H. Witzansky), Vestergade 7. Telef. 884.
LANGKJÆRS BOGTRYKKERI (H. Langkjær), Kjøbmagergade 50. Telef. 6920.
CARL LUNDS BOGTRYKKERI, (Fru Sofie Lund), Nørrebrogade 52. Telef. 7253.
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI, (Vilh. C. Berg), Niels Hemmingsensgade 8. Telef. 781.
BOGTRYKKERIET „MERKANTIL" (S. Thiele), Gothersgade 12. Telef. 2265.
MEYERS BOGTRYKKERI (Holger Meyer), St. Kongensgade 55. Telef. 6705.
MOHN BOGTRYKKERI (Vm. Mohn), St. Kongensgade 31.
V. E. MORTENSEN & SØN, Nørrebrogade 37. Telef. 9564.
S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI, (J. V. Møller), Hestemøllestræde 5. Telef. 4295.
NATIONALTRYKKERIET (Weilskov), Bredgade 36. Telef. 5857 & 8131.
B. NIELSEN, Vestervoldgade 7—9. Telef. 1260.
J. S. NIELSEN, Nyvej 19. Telef. 32,171.
P. A. NIELSEN, Ravnsborggade 6. Telef. 4502.
Th. NIELSEN, St. Regnegade 26. Telef. 29,008.
NIELSEN & LYDICHE (Axel Simmelkiær), Vester Boulevard 18. Telef. 652.
O. C. OLSEN & CO. (Axel Henriques), Linnésgade 22. Telef. 6403 & 1139.
P. PETERSENS BOGTRYKKERI, (Egmont H. Petersen), Frederiksborggade 1. Telef. 1003.
„POLITIKEN" (Hansen-Ott), Integ. 1. Telef. 3436 & 433.
J. D. QVIST & CO. (Ejnar Levison), Snaregade 10. Telef. 316.
RASMUSSEN & OLSEN (Ernst Olsen), Graabrødretorv 14. Telef. 3524.
N. C. ROMS BOGTRYKKERI (Justitsraad N. C. Rom, *R**.) Vestergade 8. Telef. 6003.
A. ROSENBERGS BOGTRYKKERI, Citypass. Telef. 2395.
J. H. SCHULTZ'S BOGTRYKKERI (J. Fæster, *D. M., F. M.*), Niels Juelsgade 12. Telef. 1195.
A. J. SIMESEN, Vesterbrogade 27. Telef. 26,702.
J. LUDV. SIVERTSEN, (Chr. Petersen), Vestergade 22. Telef. 8507.
ANDR. THIELE, *R**. (Æresmedlem), Lindevangen 12. Telef. Gh. 92.
H. H. THIELE, (Søren Wedege), Walkendorffsgade 7. Telef. 1965.
T. R. THOMASSEN, Citygade 21. Telef. 7673.
TRIERS BOGTRYKKERI (G. L. Lind), Bredg. 32. Telef. 685.
MARTIUS TRUELSEN, Stormgade 16. Telef. 1134.
VALENTIN & LUND (L. C. Lund), Niels Juelsgade 9. Telef. 1236.
C. WINTHER & CO., Kjøbmagergade 52. Telef. 2088.
W. O. WRITH, Læderstræde 3. Telef. 17,070.

DANSK PROVINS-BOGTRYKKERFORENING

AALBORG

„AALBORG TIDENDE" (Forretningsf. Chr. G. Odense) Nytorv 5. Telef. 98.
„EXPRESTRYKKERIET" (N. P. Jørgensen), Frederikstorv 1. Telef. 626.
P. HANSEN, Maren Thurisgade 5. Telef. 322.
„NORDJYLLAND" (Forretningsfører Julius Nielsen), Klostertorvet 16. Telef. 375.

AARHUS

„AARHUS AMTSTIDENDE" (Redaktør K. Hansen), Ryesgade 20. Telef. 199.
„AARHUS-POSTEN" (Redaktør C. A. Nielsen), Rosensgade 24. Telef. 69.
„AARHUS STIFSTIDENDE" (Redaktør Funch-Thomsen), Skolegade 7. Telef. 51.
S. BACKHAUSEN, Rosensgade 24. Telef. 69.
LAURITZ BECH, Ryesgade 32. Telef. 238.
MARIUS GEERTSEN, Guldsmedgade 16. Telef. 993.
MADS HANSEN, Østergade 35. Telef. 636.
THRUES BOGTRYKKERI (Forretningsfører C. Jensen), Fiskergade 47. Telef. 1294.

ASSENS

CLAUS BERNTSEN, Redaktør, *R**.

BOGENSE

HALFDAN KJÆR, Redaktør. Telef. 29.

FAABORG

N. J. PETERSEN, Redaktør. Telef. 22.

FREDERICIA

JAC. CHRISTENSEN, Redaktør. Telef. 65.

HELSINGØR

„NORDSJÆLLAND" (Redaktør Th. Sørensen). Telef. 3.

HILLERØD

C. NORDLUNDE. Telef. 175.

HOLSTEBRO

N. P. THOMSEN.

HORSENS

BACKHAUSENS ENKE, Søndergade 41. Telef. 20.
F. SCHUR, Sønderbrogade 4. Telef. 173.

KALUNDBORG
G. TORTZEN, Redaktør. Telef. 32.

KJERTEMINDE
L. E. VERGMANN, Redaktør. Telef. 4.

KOLDING
A. N. SJODT. Telef. 38.

KORSØR
A. JENSEN.

LEMVIG
M. S. HESTBECK, Redaktør. Telef. 3.

LYNGBY
A. HARTMANN. Telef. 8.

NAKSKOV
P. L. ERIKSEN, Redaktør. Telef. 51.

NÆSTVED
BANGS BOGTRYKKERI (Forretningsf. Boesen). Telef. 69.

NYKJØBING F
C. PONTOPPIDAN, Boghandler. Telef. 38.

ODENSE
„ANDELSBOGTRYKKERIET" (Forretningsfører A. Petersen), Vindegade 72. Telef. 1030.
C. CLAUSEN, Kongensgade 51. Telef. 747.
DET MILOSKE ETABLISSEMENT, Vesterg. 43. Telef. 824.
M. DREYER, Redaktør, *R**, Vestergade 25. Telef. 2 & 125.
ODENSE LITOGRAFISKE ANSTALT (Hagen & Sivertsen), Nedergade 21. Telef. 63.
POUL SØNDERGAARD, Vestergade 59. Telef. 780.

RANDERS
ELMENHOFF, Redaktør, Nørregade 7. Telef. 26.
Chr. NIELSEN, Slotsgade 8. Telef. 239.

RIBE
WILLEMOES, Redaktør. Telef. 18.

RINGSTED
„RINGSTED FOLKETIDENDE" (Forretningsfører N. Christiansen). Telef. 5.

SILKEBORG
S. SØRENSEN, Redaktør. Telef. 16.

SLAGELSE
R. Chr. JØRGENSEN, Telef. 11.

STEGE
L. M. TOMMERUP.

VIBORG
F. V. BACKHAUSEN. Telef. 8.

ORGANISATIONEN AF BLADUDGIVERE I PROVINSERNE

AALBORG AMTSTIDENDE.
AALBORG STIFTSTIDENDE.
AARHUS AMTSTIDENDE.
AARHUS STIFTSTIDENDE.
ASSENS AMTS AVIS.
BOGENSE AVIS.
BORNHOLMS AVIS.
BORNHOLMS DAGBLAD.
ESBJERG AVIS.
FAABORG AVIS.
FAABORG FOLKETIDENDE.
FREDERICIA AVIS.
FREDERICIA DAGBLAD.
FREDERIKSBORG AMTS AVIS.
FREDERIKSHAVNS AVIS.
FYENS STIFTSTIDENDE.
FYENS TIDENDE.
GRENAA AVIS.
HELSINGØR DAGBLAD.
HERNING FOLKEBLAD.
HJØRRING AMTSTIDENDE.
HOBRO AVIS.
HOLBÆK AMTS AVIS.
HOLBÆK AMTS DAGBLAD.
HORSENS AVIS.
HORSENS FOLKEBLAD.
HØJSKOLEBLADET.
JYLLANDSPOSTEN.
KALUNDORG AVIS.
KALUNDBORG DAGBLAD.
KJERTEMINDE AVIS.
KOLDING AVIS.
KOLDING FOLKEBLAD.
KORSØR AVIS.
LANGELANDS AVIS.
LOLLAND-FALSTERS FOLKETIDENDE.
LOLLAND-FALSTERSSTIFTSTIDENDE.
LYNGBY AVIS.
LØGSTØR AVIS.
MIDDELFART AVIS.
NAKSKOV TIDENDE.
NORDJYLLAND.
NORDSJÆLLAND.
NYBORG AVIS.
NYKJØBING DAGBLAD.
NESTVED TIDENDE.
NÆSTVED AVIS.
ODENSE AVIS.
RANDERS AMTS AVIS.
RANDERS DAGBLAD.
RANDERS VENSTREBLAD.
RIBE STIFTSTIDENDE.
RINGKJØBING AMTS AVIS.
RINGKJØBING AMTS DAGBLAD.
RINGSTED FOLKETIDENDE.
ROSKILDE AVIS.
ROSKILDE DAGBLAD.
ROSKILDE TIDENDE.
SILKEBORG AVIS.
SKANDERBORG AMTS AVIS.
SLAGELSEPOSTEN.
SORØ AMTSTIDENDE.
SVENDBORG AMTSTIDENDE
SVENDBORG AVIS.
SVENDBORG FOLKEBLAD.
THISTED AMTSTIDENDE.
VEJLE AMTS AVIS.
VEJLE AMTS FOLKEBLAD.
VENDSYSSEL TIDENDE.
VENSTRES FOLKEBLAD.
VESTJYLLANDS DAGBLAD.
VESTLOLLANDS AVIS.
VIBORG STIFTSTIDENDE.
ÆRØ AVIS.
ØLANDENES DAGBLAD.
ØSTSJÆLLANDS AVIS.
ØSTSJÆLLANDS FOLKEBLAD.

Kassereren for Københavns Bogtrykkerforening anmoder om, at Kontrabøgerne straks maa blive indsendte for at føres à jour.

Københavns Bogtrykkerforening
afholder
aarlig Generalforsamling
Fredag den 20. Oktober Kl. 8
i Haandværkerforeningen.
Forslag, som ønskes behandlede, maa være indsendt til Formanden inden den 12. Oktober. FORMANDEN.

ARBEJDSMARKEDET

(Under denne Rubrik optages Annoncer saavel fra Principaler som Arbejdere om Efterspørgsel og Tilbud af Arbejdskraft. 4 Petitlinjer optages gratis; hver Linje derover koster 25 Øre.)

AKCIDENS-SÆTTER. En dygtig og hurtig Akcidens-Sætter kan faa Plads i *Langkjærs Bogtrykkeri*, Købmagerg. 50. Uden at være i Besiddelse af de nødvendige Kvalifikationer nytter det ikke at melde sig.

Indtil anden Beslutning tages paa de kontraherende Foreningers kommende Generalforsamlinger, udkommer Bladet under Redaktion af Formændene med H. LANGKJÆR som Ansvarshavende. — Bidrag til Bladet maa for Provinsernes Vedkommende indsendes til Provinsforeningernes Formænd.
Bladets Ekspedition er Købmagergade 50, København K.
LANGKJÆRS BOGTRYKKERI, KØBENHAVN